

BIULETYN HISTORII
WYCHOWANIA

THE POZNAŃ SOCIETY FOR THE ADVANCEMENT
OF THE ARTS AND SCIENCES

in cooperation with

DEPARTMENT OF HISTORY OF EDUCATION OF ADAM MICKIEWICZ UNIVERSITY

BULLETIN OF THE HISTORY
OF EDUCATION

2011 (27)

CONTENTS

ARTICLES AND PAPERS

Dorota Żołądz-Strzelczyk, Childhood in a Town in the Polish Territories in the 16th–18th Centuries – Available Sources and Research Perspective	7
Joanna Domańska, Charity Care of Orphaned Children in the Polish Territories Until 1918.....	19
Edyta Kahl, The Educational Policy of the Authorities in the Process of the Introduction of the New Social Order (1944–1948).....	33

MATERIALS

Jacek Taraszkiewicz, The Position of History Teaching in Piarist “Profesoria” of the Republic of Poland in the 18th Century	51
Małgorzata Ewa Kowalczyk, “My Dearest Son...”. Life and Education of Stanisław Mikołaj Treter of the Lubomirskis in the Years 1776–1789 Described by his Father in Thirteen Letters....	59
Maria Radziszewska, Public School Teachers’ Daily Lives in Masuria in the Light of Memories and Diaries (Part I).....	71
Izabela Wrona, Vocational Education in Częstochowa Between 1945–1989. The Outline of the Problem	87
Tomasz Skonieczny, The History of the Educational System in Mścice Commune (1954–1972) Against the Background of Educational Transformations	101
Konrad Nowak-Kluczyński, From the “Fighting Poland” Sign to the Slogan “FaceBóg” (Face-God) /feisbuk/ – the Role of the Polish Graffiti in the Years 1942–2011	127

FROM A HISTORICAL CALENDAR

Tomasz Maliszewski, The 90th Anniversary of the University in Dalki	141

PRESENTATIONS.....	149

PUBLICATIONS

Reviews.....	173
Bibliography of history of education, schooling and educational thought in Poland.....	195

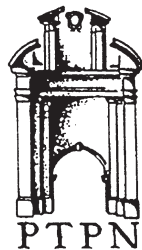
SCIENTIFIC LIFE.....	253

CHRONICLE OF THE SOCIETY OF HISTORY OF EDUCATION.....	285

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
WYDZIAŁ HISTORII I NAUK SPOŁECZNYCH
we współpracy z
ZAKŁADEM HISTORII WYCHOWANIA UNIwersYTETU IM. ADAMA MICKIEWICZA

BIULETYN HISTORII WYCHOWANIA

2011 (27)

Poznań 2012

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK

GLÓWNY REDAKTOR WYDAWNICTW PTPN

Paweł Marszałek

RADA REDAKCYJNA

Kalina Bartnicka, Krzysztof Jakubiak, Wiesław Jamrozek, Andrzej Meissner,
Lech Mokrzecki, Adam Winiarz, Dorota Żołądz-Strzelczyk

RECENZENCI TOMU

Romuald Grzybowski, Krzysztof Kaczmarek, Andrzej Kusztelak,
Joanna M. Marszalska, Bożena Popiołek, Kazimierz Puchowski,
Włodzimierz Szulakiewicz, Roman Tomaszewski

REDAKCJA

Wiesław Jamrozek (redaktor naczelny)
Dorota Żołądz-Strzelczyk (zastępca redaktora naczelnego)
Krzysztof Ratajczak (sekretarz)

REDAKCJA JĘZYKOWA

Krystyna Sobkowicz, Anna Augustyniak-Osiewicz

ADRES REDAKCJI

WSE UAM, ul. A. Szamarzewskiego 89 p. 57
60-568 Poznań, tel. (0 61) 829 23 14

ISSN 1233-2224

ISBN 978-83-7654-111-2

CZASOPISMO RECENZOWANE

Wydanie publikacji dofinansowało
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

WYDAWCY

Wydawnictwo Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk
Zakład Historii Wychowania Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
Zarząd Główny Towarzystwa Historii Edukacji w Warszawie

Nakład: 250

PROJEKT OKŁADKI

Joanna Roszkowska-Jazdon

Ilustracja na okładce

na podstawie drzeworytu „Nauczanie” z książki M. Reja „Zwierciadło”, 1568 r.

Pierwotną wersją czasopisma jest wersja drukowana

DRUK

Drukarnia A. Frąckowiak
Poznań, ul. Unii Lubelskiej 3, tel. 0502 604 192

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY I ROZPRAWY

Dorota Żołądź-Strzelczyk, Dzieciństwo w mieście na ziemiach polskich w XVI–XVIII wieku – możliwości źródłowe i perspektywy badawcze.....	7
Joanna Domańska, Dobroczynność względem sierot na ziemiach polskich do 1918 roku.....	19
Edyta Kahl, Polityka oświatowa władz w procesie instalowania nowego ładu społecznego (1944–1948).....	33

MATERIAŁY

Jacek Taraszkiewicz, Miejsce nauczania historii w pijarskich profesoriach Rzeczypospolitej w XVIII wieku.....	51
Małgorzata Ewa Kowalczyk, „Synu mój najmilszy...”. Życie i edukacja Stanisława Mikołaja z Lubomirskich Tretera w latach 1776–1789, opisane przez ojca w trzydziestu listach.....	59
Maria Radziszewska, Życie codzienne nauczycieli szkół powszechnych w Okręgu Mazurskim w świetle wspomnień i pamiątek (część I).....	71
Izabela Wrona, Szkolnictwo zawodowe w Częstochowie w latach 1945–1989. Zarys problematyki.....	87
Tomasz Skonieczny, Dzieje szkolnictwa gromady Mścice (1954–1972) na tle przemian oświatowych.....	101
Konrad Nowak-Kluczyński, Od znaku „Polski Walczącej” po hasło „FaceBóg” – rola polskiego graffiti w latach 1942–2011.....	127

Z KALENDARZA HISTORYCZNEGO

Tomasz Maliszewski, Dziewięćdziesięciolecie powstania uniwersytetu ludowego w Dalkach.....	141

PREZENTACJE

Magdalena Lidia Boczoń, Sergiusz Hessen jako publicysta „Kultury i Wychowania” w latach 1933–1939.....	149
Jan Wnęk, Działalność naukowa Jana Kuchty.....	157

WYDAWNICTWA

Recenzje i noty	173
Bibliografia historii wychowania, szkolnictwa i myśli pedagogicznej w Polsce za rok 2009 (z uzupełnieniami za lata poprzednie)	195

ŻYCIE NAUKOWE

Sprawozdania	253
Kronika Towarzystwa Historii Edukacji	285